

MUUSIKAÕPETUSE AINEKAVA

põhikooli 9.klassile

1. Õpieesmärgid

6. klassis muusikaõpetuse õpetamisega taotletakse, et õpilane:

- tunneb rõõmu muusikast ning tunnetab, teadvustab ja arendab musitseerimise kaudu oma võimeid;
- tunneb huvi muusika kui kunstiliigi vastu ning kujundab enda esteetilist maitset;
- mõtleb ja tegutseb loovalt ning väljendab end loominguliselt muusikaliste tegevuste kaudu;
- kasutab muusikalistes tegevustes omandatud muusikalise kirjaoskuse põhialuseid;
- väärtustab muusikat ning muusikategevust inimese, kultuuri ja igapäevaelu rikastajana;
- teab ja hoiab rahvuskultuuri traditsioone, osaleb selle edasikandmises ning mõistab ja austab erinevaid rahvuskultuure;
- teadvustab ja väärtustab muusikateoste autorsust ning suhtub kriitiliselt infotehnoloogia ja meedia loodud keskkonnasse

2. Õppesisu

Sissejuhatus. 1 tund

Laulmine – 14 tundi

- laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning arvestab esitatava muusikapala stiili; järgib häälehoiu häälemurdeperioodil;
- laulab ea- ja teemakohaseid ühe-, kahe- ning paiguti kolmehäälseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule;
- osaleb laulurepertuaari valimisel ja põhjendab oma seisukohti;
- laulab peast kooliastme ühislause: Eesti hümn“ (F.Pacius), „Laul Põhjamaast“ (Ü.Vinter), "Mu isamaa on minu arm" (G. Ernesaks)
- laulab noodist astmetel SO, MI, RA, JO, RA?, SO?, JO¹, LE, NA, DI, käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi ja noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides;
- mõistab relatiivsete helikõrguste (astmete) vajalikkust noodist lauldes ning kasutab neid meloodiat õppides
- absoluutsete helikõrguste seostamine relatiivsete helikõrgustega (g-G²);
- duur- ja moll helilaad ning duur- ja moll kolmkõla seoses lauludega

Pillimäng – 5 tundi

- kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti või 6-keelset väikekannelt kaasmängudes ja/või *ostinato*'des ning iseseisvates palades;
- rakendab musitseerides kitarril lihtsamaid akordmänguvõtteid ning lähtub absoluutsetest helikõrgustest (tähtnimedest) pillimängus;
- helistike C-duur, a-moll; G-duur, e-moll ning F-duur ja d-moll seostamine pillimänguga; D-h repertuaarist lähtuvalt;

Omalooming – 5 tundi

- loob improvisatsioone keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- loob kindlas vormis rütmilis-meloodilisi kaasmänge ja/või *ostinato*'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- kasutab lihtsaid meloodiaid luues relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- loob tekste: regivärsse, laulusõnu jne;
- väljendab muusika karakterit ja meeleolu ning enda loomingulisi ideid liikumise kaudu;
- loominguliste ideede rakendamine arvutil olemasolevaid muusikaprogramme kasutades;

Muusika kuulamine ja muusikalugu - 10tundi

- kuulab ja eristab muusikapaladesmuusika väljendusvahendid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit) ning muusikateose ülesehitust (2-ja 3-osalist lihtvormi, variatsiooni- ja rondovormi, fuuga vormi);
- arutleb muusika üle ja analüüsib seda oskussõnavara kasutades; võtab kuulda ja arvestab teiste arvamust ning põhjendab enda oma nii suuliselt kui ka kirjalikult;
- eesti tuntud interpretide, dirigentide, ansambelite, orkestrite ja muusika suursündmuste tundmine;
- eristab kõla ja kuju järgi:
Klahvpille: klaver, klavessiin, orel, akorion;
Elektrofone: süntesaator, rütmimasin, elektroonilised trummid, digitaalklaver;
- eristab kõla järgi pillikoosseise:
Orkestrid: (sümfoonia, puhkpilli-, keelpilli-, rahvapilliorkester);
Ansamblid: (keelpillikvartett, popansambel);
- on tutvunud Eesti ning , Hispaania, Ladina-Ameerika, Brasiilia, Argentiina, kuuba, Jamaica, Mehhiko, Põhja-Ameerika, Indiaanlaste, Eskimode, Euroameerika, Afroameerika muusikapärandiga ning suhtub sellesse lugupidavalt;
- on tutvunud muusikatööstuse ja äriiga, Rock- ja pop muusikaga, 20.saj rock – ja pop muusika stiilidega: kantri, rock 'n' roll, Briti 60-ndate pop- ja rock muusika, folk soul, soul, funk, heavy rock, Progressiivne rock, jazz, rock ja jazz fusioon, disko, punk rock ja grunge, hiphop, elektrooniline popmuusika, superstaarid, popmuusika Eestis;
- tunneb eesti pärimusmuusika tänapäevaseid tõlgendusi
- mõistab allolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pausi tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes:
- noodivältused, rütmifiguurid ja pausid:

- mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja laulurepertuaarist tulenevalt kaheksandik taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides;
- mõistab helistike C–a, G–e, F–d (repertuaarist tulenevalt D–h) tähendust ning lähtub nendest musitseerides;
- kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ja seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimed);
- + kordavalt I ja II kooliastme muusikaline kirjaoskus ja sõnavara;
- mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas:
- sümfooniaorkester, kammerorkester, keelpilliorkester, partituur, muusikainstrumentide nimetused, arvutimuusika;

3. Õpitulemused.

9.klassi õpilane:

- laulab vastavalt vokaalsetele voimetele vabalt ja emotsionaalselt;
- oskab kasutada häält häälemurdeperioodil;
- on omandanud ühislauluvara: Eesti hümn (F. Pacius); Hoiu, Jumal, Eestit (J. Aavik); Mu isamaa on minu arm (G. Ernesaks); Valged Jõulud (I. Berlin); Kaanonid (Dona nobis pacem, Viva la musica); 3 eesti rahvalaulu opetaja valikul;
- eristab lauludes ja kuulatud muusikas 2/4, 3/4, 4/4 taktimootu;
- tunneb kuulamise ja noodi jargi rütmivorme ning oskab neid kasutada rütmülesannete lahendamisel ja instrumentaalsete kaasmängude loomisel;
- oskab määrata kuulmise järgi laulu, muusikapala helilaadi;
- tunneb helistikke C-a, G-e, D-h, F-d, B-g;
- teab intervalli ja akordi mõistet;
- teab agoogikamarkide rit., accel., allegro, moderato, andante adagio, largo ning artikulatsioonimärkide staccato, legato tähendust, oskab neid kasutada musitseerimisel ja muusika iseloomustamisel;
- kasutab muusika analüüsimisel muusikatermineid;
- teab, eristab ja oskab iseloomustada keel-, puhk-, vask-, look- ja klahvpille;
- teab, eristab ja oskab iseloomustada sümfoonia-, puhkpilli-, keelpilli-, ja džassorkestrit; teab eesti ja maailma tuntumaid orkestreid ja dirigente;
- eristab homofoonilist ja polüfoonilist muusikat;
- on tutvunud muusikavormide- ja žanritega: variatsioonid, rondo, fuuga, sonaatallegro, missa, prelüüd ja fuuga, sonaat, sümfoonia, kontsert, keelpillikvartett, süit,
- avamäng, kantaat, ooper, oratoorium, ooperett, muusikal, ballett;
- külastab kontserte ja muusikalavastusi ning kasutab omandatud teadmisi ja oskusi muusika analüüsimisel.

4.Hindamine

- Kujundav
- Jooksev
- Kokkuvõttev (poolaasta, aasta)

Jooksva hindamise puhul õpilasel peab olema mitte vähem kui 3 jooksvat hinnet, mille alusel moodustab poolaasta lõplik hinne.

Jooksev hindamine sisaldab kõiki muusikaõpetuse komponente

- Laumist
- Pillimängu
- Muusikalist liikumist

- Omaloomingut
- Muusika kuulamist ja muusikalugu
- Hinded suulise vastuse eest
- Hinded kirjaliku küsitluse alusel

Igal poolaastal viiakse läbi tunnikontrollid, iseseisvad tööd, kontrolltööd.

Aastahinne tuleneb 2 poolaasta koondhindest.

1.	Laulmine
„5“	Laulmine- praktilised oskused, laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja/või musitseerib erinevates vokaalinstrumentaal-koosseisudes; Muusikaliselt võimekas õpilane Õpilane laulab ladusalt, kergelt, ilma ühegi veata, loomuliku kehahoiu ja hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt, arvestab esitatava muusikapala stiili. Esitus on veenev ja enesekindel. laulab peast kooliastme ühislaule: „Eesti hümn” (F. Pacius), „Mu isamaa on minu arm” (G. Resaks), „Jää vabaks, Eesti meri” (V. Oksvort), „Eestlane olen ja eestlaseks jään” (A. Mattiisen), „Laul Põhjamaast”
“4”	Õpilane laulab hästi, üksikute vigadega, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga. Esitus on üldiselt väljendusrikas ja kindel. Muusikaliselt vähem võimekas õpilane Õpilane laulab hästi, üksikute vigadega, selge diktsiooniga. Esitus on üldiselt väljendusrikas ja kindel.
“3”	Õpilane laulab selge diktsiooniga, kuid on raskusi ühtlase ja täpse laulmisega. Esitus on ebakindel, esineb mõttepause ja eksimusi.
“2”	Õpilane laulab mitterahuldavalt ja vead on selgelt kuulda. Esinemine ei edasta laulu sõnumit. Õpilane ei tule laulu esitamisega toime.
2.	Pillimäng
„5“	Õpilane kasutab muusikalisi teadmisi ja oskusi musitseerimisel võimetekohaselt, veatult.; Pillimäng -praktilised oskused kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti või 6-keelset väikekannelt kaasmängudes ja/või ostinato'des;
“4”	Õpilane kasutab muusikalisi teadmisi ja oskusi musitseerimisel võimetekohaselt, heal tasemel, esineb väiksemaid eksimusi (nt meloodias, rütmikas või dünaamikas, stiilis vm).

“3”	Õpilane kasutab muusikalisi teadmisi ja oskusi musitseerimisel võimetekohaselt, rahuldaval tasemel, esineb puudusi ja vigu (nt meloodias, rütmikas või dünaamikas, stiilis vm).
“2”	Õpilane kasutab muusikalisi teadmisi ja oskusi musitseerimisel mitterahuldaval tasemel, esineb olulisi puudusi ja vigu. Õpilane ei ole täitnud ühtegi ülal kirjeldatud õpitulemustest.
3.	Muusikaline liikumine
„5“	Muusikaline liikumine -praktilised oskused 1) tunnetab ja väljendab liikumises meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat ning vormi; 2) tantsib eesti laulu- ja ringmänge; 3) väljendab liikumise kaudu eri maade rahvamuusikale (sh rahvatantsudele) iseloomulikke karaktereid. Õpilane omab õpitud materjalist väga häid teadmisi. väljendab liikumise kaudu erinevate maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid
“4”	1 Muusikaline liikumine -praktilised oskused 1) tunnetab ja väljendab liikumises meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat ning vormi; 2) tantsib eesti laulu- ja ringmänge; 3) väljendab liikumise kaudu eri maade rahvamuusikale (sh rahvatantsudele) iseloomulikke karaktereid.
“3”	Õpilane tunnetab ja väljendab liikumises meloodiat, rütmi, tempot,) tantsib ringmänge;
“2”	Õpilane väljendab oma arvamust kuulatava kohta ebapiisavalt, analüüsib ja põhjendab seda, kasutades vaid üksikuid muusika oskussõnu.
4.	Omalooming
„5“	Õpilane: 1) loob improvisatsioone keha-, rütmi- ja plaa pillidel; 2) loob kindlas vormis rütmilis-meloodilisi kaasmänge ja/või ostinato'sid keha-, rütmi- ja plaa pillidel; 3) kasutab lihtsaid meloodiaid luues relatiivseid helikõrgusi (astmeid); 4) loob tekste: regivärsse, laulusõnu jne; 5) väljendab muusika karakterit ja meeolu ning enda loomingulisi ideid liikumise kaudu.
„4“	Õpilane väljendab oma loomingulisi ideid sobivate muusikaliste väljendusvahenditega, võimetekohaselt, selgelt, kindlalt ja arusaadavalt.
„3“	Õpilane väljendab oma loomingulisi ideid võimetekohaselt, mõningal määral, esineb puudusi ja vigu.
„2“	Õpilane väljendab oma loomingulisi ideid ebapiisavalt, esineb olulisi puudusi ja vigu. Õpilane ei ole täitnud ühtegi ülal kirjeldatud õpitulemustest.
5.	Muusika kuulamine ja muusikalugu

„5“	<p>Õpilane kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid: meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit ja vormi; kuulab ning võrdleb vokaalmuusikat: hääleliike (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), kooriliike (laste-, poiste-, mees-, nais-, segakoor); koore ja dirigente kodukohas; tuntumaid Eesti koore; teab Eesti laulupidude traditsiooni;</p> <p>3) Teadliku muusika kuulamise arendamine</p> <p>Popmuusika stiilid</p> <p>Tutvumine maailma muusikaga</p>
„4“	<p>Õpilane kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid: meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit ja vormi; kuulab ning võrdleb vokaalmuusikat: hääleliike (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), kooriliike (laste-, poiste-, mees-, nais-, segakoor); koore ja dirigente kodukohas; tuntumaid Eesti koore; teab Eesti laulupidude traditsiooni;</p> <p>3) kuulab ning eristab instrumentaalmuusikat: pillirühmi (klahv-, keel-, puhk- ja löökpillid) ja sümfooniaorkestrit;</p>
„3“	<p>Õpilane 1) kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid: meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit ja vormi;</p> <p>2) kuulab ning võrdleb vokaalmuusikat: hääleliike (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), kooriliike (laste-, poiste-, mees-, nais-, segakoor); koore ja dirigente kodukohas; tuntumaid Eesti koore; teab Eesti laulupidude traditsiooni;</p> <p>Õpilane teeb kõik õpetaja abil.</p>
„2“	<p>Õpilane halb kuulab ja eristab muusikapalades</p> <p>Halb kasutus, lausetus on ebaloogiline.</p>
6.	Muusikaline kirjaoskus
„5“	<p>Õpilane:</p> <p>1) mõistab allolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes:</p> <p>2) Meetrum ja rütm</p> <p>Artikulatsioonimärgid (staccato ja legato)</p> <p>Agogikamärgid ritmo (rit)</p> <p>Meloodia ja helilaad.</p> <p>Helistike tundmaõppimine B-g.</p> <p>Akordi mõiste.</p> <p>Bassivõtme tutvustamine seoses lauludega.</p>
„4“	<p>Õpilane:</p> <p>1) mõistab allolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes:</p> <p>2) mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja eeltakti tähendust ning arvestab neid musitseerides;</p> <p>3) kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ning seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimedega);</p> <p>4) mõistab viiulivõtme ja absoluutsete helikõrguste g–G2 tähendust ning kasutab neid</p>
„3“	<p>Õpilane väljendab oma arvamust kuulatava kohta ebapiisavalt, analüüsib ja põhjendab seda, kasutades vaid üksikuid muusika oskussõnu.</p> <p>Puudulikud tööd on võimalik ümber kirjutada.</p>

“2”	Õpilane ei ole täitnud ühtegi ülal kirjeldatud õpitulemustest Muusikaline kirjaoskus tundmine puudulik. Ülesandest ei saanud aru või see täidetakse mitterahuldavalt. On väga palju parandusi, parandused on tehtud ebakorrektselt.
7.	Õppekäigud
„5“	Õpilane: 1) arutleb, analüüsib ja põhjendab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil; 2) kasutab arvamust väljendades teadmisi ja muusikalist oskussõnavara.
“4”	Õpilane: arutleb, analüüsib ja põhjendab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul
“3”	Õpilane: 1) arutleb, analüüsib ja põhjendab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil; 2) kasutab arvamust väljendades teadmisi ja muusikalist oskussõnavara, aga õpilane teeb kõik õpetaja abil.
“2”	Õpilase analüüstitöö kvaliteedi üle on mitterahuldav. Õpilane ei analüüsi enda töö kvaliteeti. Töö vormistamine ja kirjutamine on ebakorrektsed.
„3“	Õpilane 1) kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid: meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit ja vormi; 2) kuulab ning võrdleb vokaalmuusikat: hääleliike (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), kooriliike (laste-, poiste-, mees-, nais-, segakoor); koore ja dirigente kodukohas; tuntumaid Eesti koore; teab Eesti laulupidude traditsiooni; Õpilane teeb kõik õpetaja abil.
„2“	Õpilane halb kuulab ja eristab muusikapalades Halb kasutus, lausetus on ebaloogiline.

5.Õppe kirjandus:

- M.Muldma, L.Sjomina «Muusikaõpik».
- L. Urbel, M. Pullerits «Muusikaõpik».
- A. Sepp Muusikaõpetus

6. Õppevahendid:

- Internet.
- Grafoprojektor
- Ekraan
- Projektor
- Klaver
- Õppekeskond „Miksike”